

loven. Hvis man derimod ikke vil unblade at gaae ind derpaa, mener jeg, at man let kan imøbegaae disse Betænkninger ved et Endringsforslag til tredje Behandling. Jeg maa tilstaae, at Udvalgets Betænkning gaaer i saamange forskjellige Retninger, at jeg haaber, at det ikke vil misbilliges, at jeg ikke har anseet det for rigtig at stille Endringsforslag, før jeg saae, hvad Cours Thinget vilde slaae ind paa i denne Sag, da Endringsforslagene, hvis jeg vilde indlade mig paa at stille dem for alle de mange Muligheder, som de 70 Afstemningspunkter forudsætte, vilde beløbe sig til et meget stort Antal.

Der blev før gjort nogle Bemærkninger med Hensyn til det Materiale, hvorpaa Risterne hvile, og dette Materiales Bearbejdelse. Jeg finder mig ikke foranlediget til nu at ytre mig derom, da Svaret snarere hører hen under § 2, hvor det tillige skal være mig tilladt at berøre nogle Ytringer, som et Par ærede Medlemmer af Udvalget have fundet det passende i den Henseende at komme med.

Clausen: Jeg skal gaae tilbage til det egentlige principielle Punkt i § 1, tilbage til det Foredrag, vi have hørt af den ærede 3die Landsthingsmand for 2den Kreds (Vorgen). Jeg kan ikke Andet end finde god Consequens baade i dette Foredrag og i det dertil hørende Forslag fra Mindretallet, som gaaer ud paa, at lade Tienden indflyde i Statskassen, naar man nemlig gaaer ud fra den Forudsætning, at det, der skal være Maal for Folkekirkens Vedkommende i vort Forfatningsliv, er: at lade Folkekirken gaae ind i og op i Staten. Paa en skarper, bestemtere, pienthylligere og virksommere Maade kan den fuldstændige Opgaaen af Kirken i Staten ikke udtales, end derved, at Staten stryger de kirkelige Midler ind i sin Kasse og forbeholder sig at fyldestgøre de kirkelige Krav, forsaavidt den finder det nødvendigt og passende. Til Motivering af dette Forslag har Mindretallet i Betænkningen Side 318 anført: „at Dannelsen af en særlig Kirkesond var stridende imod de Bestræbelser, der under vor constitutionelle Forfatning have gjort sig gjældende ved Finansernes Bestyrelse, og som netop ere gaaede i modsat Retning.“ Der maa

vel her være tænkt paa Bestræbelserne for at indbringe de særlige Fonds, der høre til separate Instituter, i Statskassen; men i saa Fald er det ikke nødtvungen udtrykt. Der har ganske vist fra een Side været vedholdende Bestræbelser i denne Retning, men de have ikke formaaet at gjøre sig gjældende; de ere ikke blevne gjældende. Endnu bestandig staaer i Finansloven opført som Instituter med særlige Fonds Universitetet, Communitetet, Sørø Mademi, de lærde Skoler osv., og jeg haaber, at det ikke vil komme dertil, at disse særegne Fonds blive indbragne i Statskassen; men for Kirkens Vedkommende holder jeg mig i hvert Tilfælde overbevist om, at dette ikke vil skee. Naar jeg stiller mig paa det Bestemteste imod Mindretallets Forslag, støtter jeg mig ikke paa Kirkens Eiendomsret, saaledes som den ærede 3die Landsthingsmand for 5te Kreds (F. Nielsen) har gjort i sit i høi Grad vægtfulde Foredrag — ikke fordi jeg paa nogen Maade vil have dette Begreb opgivet, men fordi jeg, oprigtig talt, ikke finder mig i Besiddelse af den kirkeretlige Sagkundskab, som hører til for at føre Beviset for denne Eiendomsret paa tilfredsstillende Maade; men heller ikke kan jeg, som den ærede Ordfører, blive staaende ved den Betragtning, at dette Forslag opgiver det historiske Grundlag og derved udsætter Lovgivningsmagten for at komme ind i en svævende Stilling, der vil være lidet ønskelig for den. Jeg vil tage Fodfæste i selve Grundloven, som i § 80 bestemmer, at „Folkekirkens Forfatning skal ordnes ved Lov.“ Det er her udtalt saa klart, som det kan udtales, at Folkekirken ikke skal gaae ind i eller op i Staten, men at den staaer som et Samfund, der er berettiget til at have en Forfatning, skal indtage en selvstændig Stilling ligeoverfor Statssamfundet og Statsmagten. Denne Paragraph har imidlertid ikke erholdt sin tilsvarende Virkelighed, og det er meget begribeligt, at dens Betydning er ligesom afbleget. Med den høitærede Formands Tilbedelse skal jeg tillade mig at oplæse de Ord, hvormed det Udvalg paa 17 Medlemmer, der var nedsat til Drøftelse af Grundloven, har i sin Betænkning udtalt sig angaaende Indhold og Betydning af denne Paragraph. Det hedder nemlig: „Naar Grund-